Asiantuntijalausunto 16.11.2016 Sirkka-Liisa Anttila

Valtiovarainvaliokunta

Työ- ja elinkeinojaosto

Naisille suunnattu innovaatiopalkinto vuosina 2017–2019

Tänä vuonna juhlimme yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 110-vuotistaivalta. Maailmanhistorian radikaalein eduskuntauudistus teki Suomen parlamentista yhden maailman edistyksellisimmistä antaen äänioikeuden ja oikeuden asettua ehdolle parlamenttivaaleissa kaikille vähintään 24-vuotiaille naisille ja miehille. Suomalaiset naiset saivat ensimmäisenä maailmassa oikeuden asettua ehdolle vuoden 1907 eduskuntavaaleissa. Tuolloin valitut ensimmäiset 19 naiskansanedustajaa ovat maailmanhistorian ensimmäiset vaaleilla valitut naiskansanedustajat.

Eduskunnan täysistunnon juhlavuotispäätöksillä on haluttu muistaa ja kunnioittaa pitkää ja edistyksellistä historiaamme tasa-arvon edelläkävijöinä. Vuonna 1996 yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 90-vuotisjuhlaistunnossa päätettiin Kera Oy:n naisyrittäjälainasta ja 2006 vuoden 100-vuotisjuhlaistunnossa päätettiin eräiden naisjärjestöjen valtionavusta. Mainittakoon, että Kera Oy:n naisyrittäjälainat ovat maksettu täysimääräisesti takaisin. Tämän vuoden juhlapäätös jatkaa tätä hienoa perinnettä. Aloitteessa olemme huomioineet erityisesti tasa-arvo näkökohdat sekä ajankohtaisen tiedontarpeen.

Tämän vuoden yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 110-juhlavuotisistunnon kunniaksi on tehty naisille suunnattu aloite talouteen tai teknologiaan liittyvästä innovaatiopalkinnosta. Palkinto voitaisiin myöntää naiselle tai naisista koostuvalle ryhmälle tieteellisesti merkittävästä innovaatiosta teknologian tai talouden alalta. Valikoima pidetään laaja-alaisena, huomioiden kaikki talouden ja teknologian alat.

Palkinnon tarkoitus on korostaa innovaatioiden tärkeyttä nyky-yhteiskunnassa ja kytkeä naiset paremmin osallisiksi uusien innovaatioiden tuomaan talouskasvuun. Samalla innovaatiopalkinto on mahdollisuus tuoda esille naisten osaamista ja nostaa heidän näkyvyyttään talouden ja tekniikan aloilla, jotka ovat perinteisesti miesvaltaisia aloja.

Palkinnon yhteiskunnallisena tavoitteena voidaankin nähdä osaltaan työelämän segregaation purkaminen, joka on Suomessa EU-maiden kuudenneksi korkeinta. Innovaatiopalkinnon kautta, naisten mahdollisuudet nostaa omaa erityisosaamistaan ja tuoda esiin uusia ajatuksia yhteiskunnallisesti tärkeiden talouden- ja teknologian aloilla, paranevat. Samalla luomme mahdollisuuksia täysin uudenlaisille keksinnöille ja tutkimuksille, jotka voivat tuottaa Suomelle merkittävää yhteiskunnallista pääomaa sekä taloudellista hyvinvointia.

Innovaatioiden ei tarvitse olla uusia, vaan kilpailuun voivat ottaa osaa jo olemassa olevat innovaatiot, kunhan ne täyttävät kilpailulle erikseen asetetut ehdot. Eduskunta lanseeraa palkinnon ja viestii nimeämiskauden alkamisesta. Eduskunta toimii yhteistyössä Tekniikan Akatemia-säätiön (TAF) kanssa, joka lähettää relevanteille organisaatioille Suomessa nimeämiskutsun. Ilmoittautumiset kilpailuun voitaisiin koota yhteen vuoden 2017 alusta. Ehdotukset käytäisiin läpi TAF:n valitsemien asiantuntijoiden ryhmässä, jonka ehdotusten pohjalta eduskunnan kansliatoimikunnan asettama palkintoraati tekisi lopullisen päätöksen palkinnon saajasta.

Palkinnon suuruus olisi 110 000 euroa, se myönnettäisiin vuosina 2017, 2018 ja 2019. Palkinto luovutettaisiin kunakin vuonna äänioikeuden vuosipäivänä, ensimmäisenä päivänä kesäkuuta. Tuloverolain 82 §:n nojalla tunnustuspalkinto ei olisi sen saajalle veronalaista tuloa. Valtioneuvoston tulisi varata palkinnon käsittelyä ja palkintoa varten määräraha vuosien 2017, 2018 ja 2019 valtion talousarvioihin.

Eduskunta vastaa voittajan julkistamisesta, juhlinnasta ja viestinnästä. Kun palkinto on jaettu, myös TAF viestii muiden medioiden ohella siitä omilla verkkosivuillaan.